

Međužanrovske knjige *Mojrina kontroverza* i *Neitino obzorje*, čini se, predstavljaju izvestan pokušaj reinterpetacije, postmodernim jezikom, drevnih kosmoloških mitova vezanih za predstavu o *Boginji – jasnovidoj projektantkinji svetova*; – onoj čiji se gest odricanja od *Sunčanog Prestola*, odnosno povlačenja u *dubinu Noći*, u potonjim vremenima tumačio kao gest slabosti a ne kao čin slobodne volje.

Jedino *aristokratija duha* jeste ta koja je održala, kroz ponore potonjih vremena, nit preistorijskog razumevanja ovog gesta. I ona se – kao nepostojeća, jer svud po zemaljskoj kugli rasejana, klasa – odlikuje umećem rilkeovski shvaćene, *trezvene* komunikacije sa mrtvima. Stoga je *iz toga proizišlo pismo svetlosti* jedino obeležje njenog prepoznavanja, ali ujedno i zametak prve ideje o demokratiji – kao razsredištenju posvećenog, *božanski animalnog*, trona.

*

Iako su motivi ovih knjiga drevni a jezik (postupak) postmoderan, značajan izvor nadahnuća našla sam u nemačkoj idealističkoj mistici, kod francuskih i ruskih simbolista, te u evropskom ranijem i kasnijem romantizmu; takode u romanu Hermana Broha *Vergilijeva smrt*.

Upravo u Brohovoju osudi sveg estetskog i romantičarskog, odnosno u njegovom uslovnom povezivanju umetnosti sa zlom, ja sam videla putokaz za pronalaženje nove estetike, kao i za jedno drugačije tumačenje ideje o romantizmu.

*

Ideja odricanja od moći, mnogo starija od hrišćanstva, u svom se cenzurisanom, daleko slikovitijem obliku – kosmopoeziji, “podzemno” provlačila kroz srednji i novi vek, i to zahvaljujući *kultu palimpsesta*; – odakle je *uzvodno* (duboko nesvesnim putevima) doplovala u teoriju i književnost postmodernog vremena.

U isti mah, ovim knjigama se pokušava i ponovno oživljenje *jednog puta* kojim su mitski simboli i slike bili “nevidljivo” inkorporirani u zapadnofilozofske kategorije – na taj način da čine onaj neupredivo finiji, naknadno otkrivajući deo njihove građe.

a u t o r

Teza prve knjige: u pretpočetku stajaše dilema: – zebnjom ispunjeno zastajanje Mojre, koja baca – u vakuumsko neizmerje – svesadržavajuću kocku; fascinacija pred ponorom sopstvenog odlučivanja; progledanje u mogućnost toga da beskrajnost sama postane zakonita – ukoliko se prelome pečati njene stranputice.

Pitanja ove knjige jesu:

Šta beše u vremenu *pre* stvaranja? Ako se *u njemu* sve zbililo, čemu ponavljanje? Na koji način je došlo do preseka kugle te potpunosti dahom jedne apsolutno neznane a pri tom sveosvetljavajuće budućnosti? ...

Šta je to što postojase kao prvo i prajedino, kao vid svedoživljenosti u prošlosti? – štaštvo same odluke, koja **nikad nema svoj subjekt** (lebdeći upražnjen Presto u Noći). I to zato jer se neka odluka može pustiti u delovanje samo ako je izrečena u ime onog koji je odlučio, ne i onih koji (još) to nisu. A Hora Lahesa (prva kćer/faza Anankina, “uski prostor” odlučivanja, mera jedne nepredstavljivo prefinjene gotike sazvežđa), budući da joj “ptičje”-snovidni pogled klizi kroz nepoznate svetove drugih subjekata i **pre** nego što utvrdi vlastitu polaznu tačku zraka samovidilaštva, **ni ne može da izrekne odluku u svoje ime, već samo u ime beskonačnog lavirinta svetova kroz koji prolazi**. Zato *ona*, kao nemogući subjekt apsolutne (ulančano-svetske) odluke, ni ne može ovu pustiti da se o-stvaruje; mora je sakriti duboko, do u okrilje majčinske noći. A nasuprot toga ostaje da počiva iz-izvornog-otpali, ili zaboravom uvremenjen svet.

Jer, postoji **samo jedna** odluka *a priori*, u smislu anticipacije ishoda svih još-nedonesenih odluka, ali čija je sveoblikujuća slika nedovoljna jasna ili tek kroz maglu osvetljena. Ona – kao stvarna slika svog simbola – štiti opšti pravac odluke, tako što s tačke nemog posmatranja meri intenzitete želja koje je izboruju te postepeno preoblikuju. Da bi se ova anticipacija (“mačji” vid u mraku) kristalisala do svojih krajnjih detalja, ona mora (u vidu “niko-subjekta”) izvršiti pad samogašenja – do u beskonačno malu tačku svoga *iz-sveta-isključenog vidilaštva*; a to je pad unazad, do u *haos fluktuirajućih želja*. Svaka želja ponaosob, kao tu još neiskušana u trajnosti svog intenziteta, mogući je konstituent ove opšte a neizrečene odluke – koja je prigušen krik pra-usamljenosti (Lahesine). Ali je *takođe* moguća i kao *njen* protiv-hitac, kao stranputica, i to s visoko sputanim intenzitetom odaziva (toj pra-usamljenosti) – na čijoj se tišini ova sama u svojoj opštosti iskušava.

Povratak ove odluke svom prethodnom stanju, biva tu njome predesvesno i zakomplikovan, da bi ona – tek sagledavanjem svoje suprotne strane – istrgnula za sebe prostranstvo “noćno-paliteljskog” smisla; zapravo, smisla održavanja sebe u **prostoru napetosti**, ili **stalnom otklonu** naspram provalije besmisla, iz koje jedine i može da se tka *jedno novo*, nežnije svetlosno (dublje-senkovitije) prostranstvo – kao protiv-hitac apriornoj nemogućnosti izvršenja *nje same*; tačnije, kao jedna nevidljivo delujuća volja – koja je “noćno” naličje večnog ponavljanja; ujedno, svet u osvitu nečije pojedinačnosti:

“” *Ona je apstraktna linija, ili linija leta. ... Kretanje, poput devojke kao izbegličkog bića, ne može biti opaženo. ...produžiti linije bega ...eliminirati suvišno ...doseći apsolutnu neopažljivost ...Biti u osvitu sveta. ... Postaje se ceo svet svodenjem na jednu ili više apstraktnih linija koje hoće da se produže i povežu sa drugima, da bi odmah direktno i proizvele neki svet, u kome je taj svet koji postaje. (...) ” * / “Trost, misteriozan autor, načinio je portret devojke uz koga je vezao neku vrstu revolucije: ... ”** /”up. Trost: “Ona je istovremeno bila u svojoj osetljivoj realnosti, i u idealnom produžavanju svojih linija poput projekcije neke ljudske grupe koja će tek doći.”** (Delez/Gatari: Postajanje intenzivnim, neopažljivim, životinjom).*

SADRŽAJ:

Naslov dela: *Mojrina kontroverza*; autor: Katarina Ristić

Prvi deo:

- Prostor čekanja: Neispoljeno je čisto postojanje...
- Paradoks sinoptičke stvarnosti
- Pra-razlika: duša-jezik; kosmos-haosmos
- Napredovanje Anankino ka prostoru nepostojanja

Drugi deo:

- Smisao falsifikata
- Sloboda i predestinacija
- Zlo u jezičkoj muzici

Treći deo:

- Zaključna Dikeina preodluka
- Prolaz ka “novoj” stvarnosti:
- *putovanje blizanaca kroza noć*

Naslov dela: *Neitino obzorje*; autor: Katarina Ristić

Prvi deo:

- Put od Lemurije ka Hiperboreji
- Vremenski Levak – *fragmenti*

Drugi deo:

- Lik Žalobnice – Horina Kuća Lica
- Domen Svečanosti – Lebdeća noćna kupola
- Praiskonski Blizanci – Šu i Tefnut

Treći deo:

- Neitino obzorje – prag novog eona

Dodatak:

- GEOMETRIJSKI ZAPIS: “Prizmatični pododeljci Ideje” (Malarne)

„Jedini način da se jezik brani jeste da se on napadne... Svaki je pisac primoran da sam sebi stvori jezik...”* (Prust). Reklo bi se da je jezik uhvatilo bunilo, koje ga navodi upravo da napusti sopstvene kolotečine. Što se tiče trećeg vida (– invencije jednog novog jezika u jeziku, i to kroz stvaranje sintakse)**, on potiče otuda što se strani jezik ne može izdubiti u samom jeziku a da se svaki jezik sa svoje strane ne poremeti u ravnoteži, ne dovede do granice, u neku spoljašnjost ili neko naličje koje se sastoji od Prividenja i Prislušavanja koja više nisu ni iz kakvog jezika. Ta prividenja nisu aveti, već istinske ideje koje pisac vidi i čuje u pukotinama u jeziku, u otklonima jezika. To nisu prekidi procesa, već zastoji koji predstavljaju njegov deo, kao večnost koja se može otkriti samo u budućnosti, kao pejzaž koji se

pokazuje samo u pokretu. Nisu one spolja u odnosu na jezik, one jesu njegova spoljašnjost. Pisac kao vidovnjak i sluševnjak, cilj književnosti: to je prelaženje života u jezik koji uspostavlja Ideje.

(...) Pisanje, to je i postajanje nečim različitim od pisca...

Žil Delez >KNIŽEVNOST I ŽIVOT<

UVODNA NAPOMENA

– u vezi nemogućnosti dokumentovanja izvora vlastitih znanja –

Shodno mojim saznanjima:

Poruka primljena iz ili preko nesvesnog, personifikovanog ili ne, može dobiti egzaktan izraz samo u formi ispražnjeno-krcate, svedeno geometrijske slike – koju obično prate nizovi jezičkih mikrokonstrukcija, tzv. “skraćeni zapisi” (“prostori privremene artikulacije”*/Julija Kristeva) kakvi skoro uvek protivreče ustanovljenim pravilima sintakse te zahtevaju napor dodatnog prilagođavanja.

Jer, kada njih iste treba prevesti na jezik diskurzivne logike, tj. razložiti njihove neprovidne slojeve i sveskupa ih u novom odnosu sagledati, tada oni kao nosioci nesvesne poruke ispoljavaju jednu suštinsku nejanocu, nerazrešenu kontradikciju unutar sebe. I to je ono za samog prenosnika predizračunato polje njegovog sudelovanja, odnosno opredeljivanja između dveju ili više slobodnih valenci “skraćenog zapisa”.

U mom slučaju, takva jedna “poverena” mogućnost opredeljivanja, data unutar onog mog teksta što je neposredno proizišao iz “skraćenog zapisa”, dovela je do bitne izmene u njemu kao predlošku za dalji rad; to jest, do potpunog skretanja od onog što se u njemu kao prvobitnoj (– pretrpano jezičkoj, uslovno manirističkoj – jer je svaki visoko razvijen manir skraćeni izraz poslednje dubine nesvesnog –) verziji pojavilo kao obris glavne teze, ili, put elaboracije njegovog motiva.

Shodno mom uverenju, samo je *romantičarska netransparentnost motiva* ono nepresušno vrelo stvaranja, odnosno variranja njega samog – sve do trena rasvete *prekidne novine*.

Naime, ja sam u do kraja nedefinisanom prostoru Mojrine “odluke” iznašla njeno ključno mesto: – “preodluku”; nju, takođe, potvrđuje i moj na stranu odložen jer do kraja neprotumečen *geometrijski zapis* – koga, kao *finalnu uzročnost knjige*, stavljam na sam njen kraj.

Jer: upravo *geometrijski zapis* odgovara *onome* što ja mogu s pravom nazvati primarnim izvorom svojih saznanja, odnosno, tamnom pozadinom svojih napisanih tekstova: *reljefnom zapisu*, ostatku jednog opčinjavajućeg vremena koje se – poslednjim dahom svoga izdisaja – pretočilo u *pejzaž*. A na taj prateći tekst prirode ja sam upućena upravo snagom svoje izopštenosti iz prezentne društvene stvarnosti.

Rezime-sinopsis

Presabiranje Anankinog Prestola:

Negativni tok ljudske istorije dovodi do otuđenja od praisvornog pečata svih bića – koji se nalazi u *oku ptice /sunčevoj zenici*, što se erupcijom dovodi do pomračenja/: – to je **znak opomene** /što dolazi od *tamnog meseca/* na **ljudski zaborav Severnjače**, čija se smrt upravo na *mesečevom licu* ispisala! Ali, **vrh tog otuđenja** dovodi i do otvaranja novih (zagrobnih, pomereno svetlosnih, arhi-poetičkih) puteva. Jer samo on, **kao stranputica**, dovodi do toga da (najposle) **jedan jedini put** (iz skale svih mogućnosti, pokretnih stepenica večnosti) izbori **svoj spust** do u dno spirale svih vremena; te da zaseče zrno ljudske suštine, što počiva u Kruni Severa. Otud sledi **reka preimenovanja majčine suštine**, ili, **istek zelene suze iz ponoći**.

Jer: majčina *rogata srp-kosidbena* kruna vrši **izgon** samomotreće dubine jedne zenice, u raskošnu fontanu izgubljenog vremena – u kome su disali i vladali probrani duhovi, apriorni izopštenici.

***

Mesec-graničar (kao ta kruna) zrači/prikazuje ujedno i viši i niži aspekt stvoriteljske majke: on (katkad) odražava svetlost Severnjače što bezinteresno bdi nad patnjom izopštenika, te topi/rasaduje (u zelene doline) ledničke vrhunce sopstvenog predaživljavanja – s *preko-merom* sveg buduće-zemaljskog stradanja, koje **apsolutno ničim** ne može biti opravdano, osmišljeno ili preobraženo. Ali on zrači i vlastitu tamnu energeju, zaostatak ugašene davno samoupaljene *zvezde*, čije sećanje-na-sebe **budi grozu u duši smrtnika** – usled nemogućnosti spasenja svega onog što je (kao ograničena datost) uhvaćeno u *njenom* oku, kao zverskog posmatrača*.

To je krah *njenog prvog proročkog sna* koji beše bezmilostan – jer je isključivao svakog onog koji se sasvim slučajno (polutrenutno) našao *izvan njene* matice (prafiksiranog vidnog polja); to beše arhaično majčinsko, arhi-fašističko, tiranski zaštitno, **crnosunčano stanje boginjinog uma** – koji bi *još* sanjao o svetu-iza-obzorja i novom pokolenju duhova, da ga strela jednog pogleda (čiji je vlasnik tek pukom srećom upao u *njeno* oko) nije zlokobno prekinula na polufazi... ; to beše *pred-sa-vest* stvoriteljskog duha – koji još nije upoznao smisao samožrtve i odškrinuo kapiju strave, te progledao u **ново-osvetljen** prostor kroz **uski krug** savezništava-u-smrti.

Ali ta mesečeva groza jeste i preispitivalac ljudske savesti, uslov premašivanja svakog trajno utvrđenog stanja i stanovišta: njome-zaposednutom-smrtniku otvoren je **rudnik sećanja-bez-međa**, i to sa zagubljenim (da li preinačenim?) redosledom (samovoljno odletelim papirusom – ka tački onostrane zore).

A to je amblem fosfora: sebe-sagorevajuća mudrost skladišta, ili napredovanje – *posred duha pometnje* – ka jasnosti sopstvenog merila; sazrevanje **žarem zamagljenog oka** proročice do **kristala** jedne opšte-važne samilosti; i najzad: preobražaj znajući-mukle, pećinski povučene starice u pred-javnost-istupelu pevnu devojku revolucije.

***

Prvobitno se rad Anankinog Vretena odvijao bez greške: – on još ne beše odvlačio (“kidnapovao”) odabrane smrtnike u sopstvene sfere. Iako hiperborejski izmaknut spram patnje palog sveta, on ne beše okrutan već bezmalo darodavan. Ali tu (jezovito) ne beše nikoga ko njegov dar (nacrt jednog još-neprevagnutog vremena, rođenog-u-snu) mogade da primi. Usled toga je Anankin Presto ostao obavijen **jezom nedogađajnosti**.

Plan stvaranja, u Umu Anankinom, najpre beše plan nesusretno-paralelnih, antiprostornih svetova, – još ne i onih ovostranih, iz-Haosa-svetlometno postajućih! Upravo **na osnovu takve prirode majčinog sinopsisa** bila je moguća bespovratna emancipacija stvorenja, tj. njihovo (najpre samo iznimno) usudivanje na strašnu cenu svog osamostaljivanja – izronjavanja iz dubine pra-noćnog ogledala.

Trojna Boginja (zvezdama predvodeća “vučica”), pre nego da je bila Genezida (milenijski razvojna – “naga izdižuća iz haosa”*, žalno-posmatralački lik pramesečev – “velika lualica”**) beše Ananke

(predživotna harmonija, zbog udaljenosti hladna i neumitna, ali koja je **ipak uklopila**, u stvarnost svoje sinopse, jedan zemaljski par, i postavila ga u središte svojeg trodelnog nit-svetlonosnog stvaranja).

I upravo u ove druge, prva ideja (rođena-u-snu) beše Dete Haosa, Eros-Kalisto; kristal sklapanja udaljenih događaja, koga oblikuje Vihor (Genezidinih) Elemenata; dvojno jaje svetlosti-i-tame, iz koga se (uz krik novog osvita) probija Feniks: pri tom, odlivak Senke njegovog Plamena jeste umirući polu-bog, Kron, koji teži večno da-živi-smrću svoje boginje-majke, sestre-u-senci, Krone.

Ananke, međutim, svladava vlastitu Senku (Hekatu-Kronu – koja je, protivno nebeskom zakonu, privela jednog zemaljskog uljeza, Hermesa, na zvezdano-orošen Presto) samopreobrazdom u vlastitu Kćer (Mojru Lahesu – koja s daljnih sfera, radi pomoći smrtnicima u stvaranju državnih zakona, za kratko silazi na Zemlju). I radi nje (Kćeri) ona slama sopstvene pečate, pege na licu jednog *mnogo daljeg sunca* – dakle, sam logos vlastite (vanzemaljske) vrste! Jer samo on (taj logos) **ispovrće put** Lahesinog (ovozemaljskog) **razvoja-do-sebe** (koji je – kao ekstremno individualan – različit od onoga u Sestre Anankine, Genezide – koja je, kao oblik sveopšte struje, *svako i niko*).

Stoga: spasenjem, za srušeni presto Anankine sveobuhvatno-misaone supstance, jedne – putem obasjavanja slučaja – prevazilazeće ga svetlosti, ta *majušna zastakljena svetlost* (kćer-sudaja) ima odlučujuću ulogu u obnavljanju (na *drugoj, pomerenj* ravni) tog istog *ehom rasprostrućeg prestola*. Jer, Majčini lednički vrhunci jesu pečati preobraženog zla – onog zla koje se još nije desilo, ali koje je još **u pretpočetku fiksirano kao nužno**: radi iznalaženja puta beskrajnog zaobilaženja Njene, u-Umu-dovršene, tvorevine – koja je prevaga samo jednog izdvojenog vremena; ili, drugačije, radi izbegnuća Njome predodređenog časa stropoštanja svemirskog skladišta ("zvezdane posude sfera"***; takode: zaprege Sunčevih kola) u ambis druge smrti.

Shodno tome, **Kronov gest prokazivanja pesme sirena**, tj. branjenja sebe i ostalih stvorenja što prebivaju u nižim svetovima, od hipnotičkog zova viših sfera, nije bio – iako je *slučajem* ispaao koristan – plemenito motivisan. On beše rezultat projekcije njegove sopstvene kanibalističke naravi na samu Ananke.

Ja se na ovom mestu pozivam na tezu Roberta Grejvza, po kome su "nakon dolaska osvajača iz centralne Azije" grčki mitovi "bili krivotvoreni, kako bi se opravdale društvene promene"* . Ali to krivotvorstvo, po mom uviđanju, ima i pozitivne učinke; vidi poglavlje: "Smisao falsifikata".

***

U svojim knjigama ja iznosim **tezu o poreklu zla**; onu po kojoj ovo dolazi ne s dna ovozemaljske evolucije već s najviše instance Uma – koji je samo usled vlastite prenapregnutosti prekinut u rastu do tačke zahvatanja beskonačnosti. A zakrpe tog prekida, ili mesta neophodnih zastoja otelovljuju sebe u planetarno-ljudsko – *geopatogeno* – zlo; uporedo: zemaljske patente nadživljenja jedne lokalno-svemirske smrti. Ali oni se *sumarno* aktiviraju tek na kraju ljudske povesti – poništavajući pretnju šupljine ovog samodokinetog Uma.

Glavna dilema prastarog čovečanstva (možda: još neposrnutih Atlantidana) nastaje oko pitanja da li tu *odozgo primljenu mapu zla* treba objaviti ili sakriti. Da li sprečiti – njenim zatajivanjem, radi manjinske kontrole – provalu zla iz ljudske prirode? Ili ju je bolje samom njenom objavom akcentovati – da bi postala okidač planetarno-društvenog prevrata: upravo onog koji bi išao uporedo uz tok ciljnog samopreobražavanja sve smrtne materije.
